

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
ЗА ЕВРОПЕЙСКО ПРАВО

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

по к.д. No 10/23 г.

СТАНОВИЩЕ

от

Българска асоциация за Европейско право

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С отправеното искане КС е сезиран да установи противоконституционност на сочените от молителя разпоредби от Наказателно-процесуалния кодекс, от Закона за съдебната власт и от ПЗРЗИДНПК.

С оглед предмета и целите на дейността на Българската асоциация за европейско право, настоящото правно становище взема отношение по поставените въпроси в контекста на Правото на ЕС.

Според БАЕП преценката за конституционносъобразност на оспорените текстове следва да се извърши в контекста на прилагането на критериите от практиката на Съда на ЕС, по-конкретно относно независимостта и безпристрастността на националните юрисдикции, които ще осъществяват съдебен контрол върху актовете, произтичащи от предвидените с промените правомощия за разследващия прокурор *ad hoc* и на този, който ще осъществява контрол върху него, както и гаранциите на правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес (член 47 от Хартата за основните права в ЕС).

Основната част от искането на вносителя е концентрирано върху противоконституционността на разпоредбите, които въвеждат фигурата на прокурора, разследващ главния прокурор и неговите заместници и техните правомощия за това, както и въведеният, макар и частичен съдебен контрол за законосъобразност на отказите на прокурора да образува досъдебно производство. Въпреки многобройността на оспорените текстове от съответните нормативни актове, същата се свежда до установяване на конституционното положение на прокурора в структурата на независимата съдебна власт, така както

същата е конституирана съгласно действащия в страната ни основен закон, както и изискванията за независимост на прокурора, осъществяващ разследването на главния прокурор и неговите заместници като иманентна част от представата за върховенство на закона съгласно националната конституционна практика и изискванията на Правото на ЕС.

Съгласно принципа на ефективност на Правото на ЕС, тълкуван в светлината на чл. 19 от ДЕС („който конкретизира правовата държава като ценност, утвърдена с чл. 2 от ДЕС“) възлага на националните юрисдикции и на СЕС задачата да гарантират пълното прилагане на Правото на Съюза във всички държави-членки“, то въпреки че организацията на правосъдието в държавите-членки е от тяхната компетентност, при упражняването на тази компетентност те са длъжни да спазват задълженията, които произтичат за тях от Правото на Съюза (CJUE (Голям състав), 21. 12. 2021, SC Euro Vox Promotion SRL, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 и C-840/19, т. 133 и CJUE, 18. 5. 2021, Asociația 'Forumul Judecătorilor din România' et al., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 и C-397/19, т. 111 и цитираната там съдебна практика.

Някои предварителни бележки: в сравнително правен аспект на ниво ЕС, подобна фигура на прокурор, който да осъществява разследване спрямо главен прокурор и негов заместник за евентуално осъществени от някой от тях престъпления, се наблюдава единствено в Румъния. През последните 14 години след постановяването на решението по делото Колеви от ЕСПЧ, публичният дебат в страната ни за липсата на подобен механизъм, ведно с опитите на Народното събрание да намери разрешение на този сложен правен въпрос в рамките на конституционната уредба, среща очевидно противопоставяне от страна на органите на прокуратурата.

В контекста на тълкувателното решение на КС № 11/23.07.2020 по т.д.№ 15/2019, а именно, че всеки районен или друг прокурор може да повдигне обвинение срещу главния прокурор е безспорно правно положение, но житейската, а и правната логика показва, че при една йерархично построена прокуратура (каквато, прочее, съществува в около половината от страните в ЕС) естествените човешки реакции биха могли чувствително да затруднят реализацията на това правомощие. Тъкмо затова и препоръката на Венецианската комисия в заключителните препоръки (параграф 68) на Opinion No.968/2019 по CDL(2019)039 от 22 ноември 2019 г. е създаването на такъв „независим прокурор“. Първият опит на НС да създаде подобен вид фигура претърпя неуспех поради несъответствието ѝ с конституционната уредба:

С решение № 4/11.05.2021 г. по конст. дело № 4/2021 г. КС на РБ прие, че законната уредба, по силата на която се създава нов орган – прокурор по разследването срещу главния прокурор или негов заместник и се изключва изцяло дейността му от вътрешноинституционалния контрол и от обхвата на надзора за законност и методическо ръководство, които главният прокурор осъществява върху дейността на всички прокурори, не отговаря на конституционно определената структура на прокуратурата с присъщите ѝ характеристики (чл. 126, ал.1), не е съобразена с конституционните функции на главния прокурор (чл. 126, ал. 2) и не служи за реализиране на основната функция на прокуратурата – да следи за спазване на законността (чл. 127 от Конституцията). Конституционният съд намира, че законната уредба на статуса, функциите и мястото на прокурора по разследването срещу главния прокурор или негов заместник в структурата на прокуратурата, не е съобразена с нормативните предписания на чл.117, чл.119, чл.126 и чл. 127 от Основния закон, в които са уредени основополагащите характеристики на съдебната власт (чл. 117), нейната структура (чл. 119) и специфичните основни положения относно структурата (чл. 126) и функциите и правомощията (чл. 127) на прокуратурата.

Очевидно е, че след няколко неуспешни опита на НС да приеме законодателна рамка на фигурата на прокурор, който разследва главния прокурор или негов заместник, народните представители при приемане на действащото законодателство, оспорено от вносителя по горното конституционно дело, са съобразили волята на КС в посоченото по-горе решение, като институционално са приели както реда за назначаване на тази фигура като част от системата на прокуратурата /от Прокурорската колегия на ВСС, за разлика от предходната противоконституционна уредба/, възможността за провеждане на инстанционен контрол върху актовете на този прокурор, след стартиране на производството, създаване на гаранции за независимост при упражняването на неговата функция, чрез избирането му измежду съдии с ранг ВКС и ВАС, пожелали включването им в списък, от който се прави случаен избор, възможността след края на разследването /определено с лимитативен срок/ да бъде възстановен на заеманата преди това длъжност, функцията на отвода, която бе пропусната при предходната противоконституционна уредба, както и възможността за съдебен контрол върху актовете на прокурора в това специфично производство. Тези подробности следва да се съобразят с конституционната рамка на фигурата на прокурора в българското наказателно процесуално право, включително и в контекста на Правото на ЕС и изискването на независимост и безпристрастност, които ДФЕС и ХОПЕС поставят пред страните членки на ЕС и техните органи, доколкото във всеки един момент, в това число и досъдебно производство би могло да става въпрос от компетентността на ЕС и приложимо да е именно Правото на ЕС, съобразно принципа за ефективност.

За да се извърши проверка на съответствието на сега приетият текст от НС с конституционната рамка на независимата съдебна власт, изградена с последователните решения на КС, БАЕЛ предлага да се направи един сравнително правен анализ на решенията на СЕС касаещи изискванията за независимост на прокурора в отделните страни членки на ЕС, както и възможността на съдебен контрол на неговите актове като иманентна част от върховенството на закона. Решенията на СЕС са постановени в производства, касаещи тълкуване на текстове от Рамковото решение, касаещо Европейската заповед за арест, но докогато подобни актове на прокурора се издават в рамките на национално досъдебно производство, то принципните положения, заложиени в Рамковото решение досежно изискванията за независимост намират проложение и при тълкуване на техните национални измерения.

Целта на Европейския съюз е да се превърне в **пространство на свобода, сигурност и правосъдие** въз основа на високата степен на доверие, която трябва да съществува между тези държави членки. От съществено значение за изграждането на това пространство са принципите за **взаимното доверие и взаимното признаване**. От съдържанието на точка 35 от решението на Голям състав от 17 декември 2020 г. по съединени дела *Openbaar Ministerie (Независимост на издаващия съдебен орган)*, C-354/20 PPU и C-412/20 PPU, се извежда следното: „както принципът на взаимно доверие между държавите членки, така и принципът на взаимно признаване, който самият се опира на реципрочното доверие между последните, имат основно значение в правото на Съюза, тъй като позволяват създаването и поддържането на пространство без вътрешни граници. По-конкретно принципът на взаимно доверие изисква, що се отнася по-специално до пространството на свобода, сигурност и правосъдие, от всяка от тези държави да приеме, освен при изключителни обстоятелства, че всички други държави членки зачитат правото на Съюза, и по-специално признатите от него основни права“.

Наред с това, Съдът е приел, че „високата степен на доверие между държавите членки, се основава на предположението, че наказателните юрисдикции на другите държави членки, които след изпълнението на европейска заповед за арест ще трябва да проведат досъдебното производство, съдебното производство и привеждането в изпълнение на съдебните актове за налагане на наказание лишаване от свобода или изискваща задържане мярка, **отговарят на изискванията за ефективна съдебна защита, сред които са по-конкретно независимостта и безпристрастността на посочените юрисдикции**“ (решение от 25 юли 2018 г. *Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебната система)*, C-216/18 PPU, т. 58).

В своята практика Съдът е възприел едно широко тълкуване на понятието съдебен орган, опитвайки се да включи в неговия обхват всички органи (и по-конкретно прокуратурата), попадащи в посочените в член 82, параграф 1, буква г)ДФЕС области на съдебно сътрудничество (във връзка с наказателни производства и изпълнение на решения).

Тази независимост изисква да съществуват **подходящи устройствени и организационни правила**, които да гарантират, че при осъществяването на функциите си издаващият съдебен орган не е изложен на какъвто и да било риск, по-специално да му бъдат давани конкретни указания за действия от страна на **изпълнителната власт** (решение от 27 май 2019 г., OG и PI (Прокуратури на Любек и Цвикау), C-508/18 и C-82/19 PPU, т. 51 и 74).

От практиката на Съда (решения OG и PI (Прокуратури на Любек и Цвикау), C-508/18 и C-82/19 PPU, т. 51, 73 и 74, и Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg и OpenbaarMinisterie (Прокурори на Лион и Тур), C-566/19 PPU и C-626/19 PPU, т. 51 и 52) следва, че за да може определен национален орган да се квалифицира като съдебен орган по смисъла на Рамковото решение, той трябва не само да участва в наказателното правораздаване на съответната държава членка, но и да **действа независимо и обективно (да отчита както уличаващите, така и оневиняващите доказателства) при упражняването на своите функции.**

В решение Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg и OpenbaarMinisterie (Прокурори на Лион и Тур), C-566/19 PPU и C-626/19 PPU, т.56, Съдът е приел, че макар да е вярно, че магистратите прокурори са длъжни да се съобразяват с указанията на своите висшестоящи ръководители, от практиката на Съда (решения C-508/18 и C-82/19 PPU, и PF (главен прокурор на Литва), C-509/18), следва, че изискването за независимост, което изключва възможността правомощието на прокурорите да вземат решения да бъде предмет на указания извън съдебната власт, по-специално от изпълнителната власт, **не забранява вътрешните указания**, които могат да бъдат давани на магистратите прокурори от техните висшестоящи ръководители въз основа на отношението на власт и подчинение, с което **се регулира функционирането на прокуратурата.**

Понятието „издаващ съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамковото решение **обхваща и магистратите прокурори** от дадена държава членка, на които са възложени функциите по повдигане и поддържане на обвинението и които се намират под ръководството и контрола на своите висшестоящи ръководители, доколкото при издаването на европейската заповед за арест техният статут им предоставя гаранция за независимост, по-специално

по отношение на изпълнителната власт (решение *Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg* и *Openbaar Ministerie* (Прокурори на Лион и Тур), C-566/19 PPU и C-626/19 PPU, т.74). Тези органи обаче, трябва да се намират в положение, което да гарантира, че „решенията относно европейските заповеди за арест се ползват с всички гаранции, характерни за този вид актове, в това число произтичащите от основните права и основните правни принципи“, както и че „цялата [...] процедура за предаване между държавите членки да протича под контрола на **съдебните органи**“ (решение *Kovalkovas* C-477/16 PPU, т. 37). По този начин на изпълняващия орган се гарантира, че европейската заповед за арест е „**издадена под [...] съдебен контрол**“ (решение *Poltorak* C-452/16 PPU, т.45).

Спазването на изискванията за ефективна съдебна защита предполага **действителното наличие на съдебен контрол**, в случаите когато издаващият съдебен орган на държавата членка не е съд.

„Наличието в националния правен ред на процесуални разпоредби, съгласно които условията за издаване на европейска заповед за арест, и по-специално нейният пропорционален характер, могат да подлежат на съдебен контрол в издаващата държава членка **преди или едновременно с приемането ѝ, но и в по-късен момент**, отговаря на изискването за ефективна съдебна защита“ (решения *Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg* и *Openbaar Ministerie* (Прокурори на Лион и Тур), C-566/19 PPU и C-626/19 PPU, т. 70 и 71 и *Openbaar Ministerie* (Прокуратура на Швеция), C-625/19 PPU, т. 52 и 53)).

В Решение РІ, C-648/20 PPU, свързано с тълкуването на член 8, параграф 1, буква „в“ от Рамковото решение, Съдът приема, че българската наказателно-процесуална система по издаване на европейска заповед за арест не съответства на изискванията на Рамковото решение, присъщи на ефективната съдебна защита, доколкото както европейската заповед за арест, така и съдебният акт, на който тя се основава, са издадени от прокурор и не подлежат на съдебен контрол в издаващата държава членка преди предаването на издирваното лице от изпълняващата държава членка. Това правно положение вече е частично променено с измененията в ЗЕЕЗА/ ДВ бр.67 от 04.08.2023г.

В Решение РІ, C-648/20 PPU Съдът приема, че по силата на възложените му от Конституцията на Република България функции българският прокурор участва в правораздаването на държавата и **отговаря на изискванията за обективност и независимост**, така както те се изведени от неговата практика (**не подлежи на указания от изпълнителната власт**).

В този смисъл, преценка на независимостта на българския прокурор с оглед на постановеното в решение по дело *Minister of Justice and Equality* (Недостатъци на съдебната система), C- 216/18 PPU, т.63, че „съответният орган упражнява функциите си напълно самостоятелно, без да е йерархично обвързан или да е подчинен **на когото и било** и без да получава нареждания или инструкции **от какъвто и да било вид**“, до настоящия момент не е извършена. Това е още един проблем, който би могъл да възникне във връзка с квалифицирането на българския прокурор като съдебен орган по смисъла на Рамковото решение, доколкото възприетата в решение *Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg и Openbaar Ministerie* (Прокурори на Лион и Тур), C-566/19 PPU и C-626/19 PPU позиция на Съда (за съвместимост на йерархични указания с качеството на съдебен орган) се отнася единствено до указания на висшестоящи ръководители, с които се „регутира функционирането на прокуратурата“. Същественото в случая е, че за разлика от съдиите, чиито актове могат да бъдат отменени от горната инстанция, но при осъществяване на функциите си в хода на наказателното производство не подлежат на никакви указания, съгласно НПК българските прокурори могат да получават задължителни указания по конкретно разследване от горестоящ прокурор. Макар тези указания да не включват повдигането на обвинение, те биха могли да засегнат вида на мярката за процесуална принуда и преценката за необходимостта от присъствието на обвиняемия за разкриване на обективната истина, а в тази връзка пряко или косвено, изрично или мълчаливо, да повлияят върху решението относно необходимостта от издаване на европейска заповед за арест.

Посочените по-горе изводи на СЕС досежно изискванията за независимост на прокурорите в различните Държави членки, както и възможността за ефективна съдебна защита биха могли да намерят приложение и по отношение на контрола за конституционно съобразност, който КС следва да осъществи досежно оспорените разпоредби, въвеждащи фигурата на прокурор *ad hoc*, който да осъществява разследването срещу главния прокурор и неговите заместници. Действително подобен вид прокурор *ad hoc* не е включен в конституционната уредба, но като се има предвид избирането му от Прокурорската колегия на ВСС, изборът му на случаен принцип измежду други магистрати/ съдии с ранг ВКС и ВАС/, за които изискването за независимост е иманентно присъщо, ограниченият период на неговата дейност и възможността както за йерархичен контрол върху него в рамките на самата Прокуратура, а едновременно и съдебен контрол върху отказите да образува досъдебно производство, то заложената както от конституционния законодател, така и от Правото на ЕС правна рамка на функционирането на съдебната власт е гарантирана. На още по-силно основание следва да се отчете и факта, че в проекта за изменение на Конституцията, внесен в действащото Народно събрание изрично е предвидена идентична уредба на

фигурата на прокурораad нос,който да разследва главния прокурор и неговите заместници.

В тази насока по-конкретните оспорени текстове, становището на БАЕП е следното:

На първо място, досежно възможността за обжалване на потвърденото постановление да се образува досъдебно производство за някои тежки и други конкретно изброени престъпления, и правомощието на съда на разгледа делото еднолично в закрито заседание и да се произнесе с окончателно определение (чл. 213, ал. 4 - 6, поради противоречие с чл. 4, ал. 1, чл. 6, ал. 2, чл. 119, ал. 1, чл. 121, ал. 1 и чл. 127, т. 3 от Конституцията):

В контекста на изложеното по-горе и тълкуването на чл. 47 ХОПЕС на принципа за ефективна съдебна защита, считаме, че въвеждането на съдебен контрол върху този вид актове на прокуратурата не накърнява принципа на правовата държава и изискването за независимост на магистратите. Възможността на съда да осъществява контрол в досъдебното производство досежно мярката за неотклонение, одобряването или разрешаването на извършване на действия по разследване,което засяга личността и неговата собственост е въпрос, разрешен от националния законодател още преди над 20 години в следствие на множество осъждания на страната ни по редица дела в ЕСПЧ, поради което и въведеният понастоящем съдебен контрол върху постановленията за прекратяване на производството е пряка еманация на принципа за справедливост в наказателното производство,имплементиран в чл.6 ЕКПЧОС и чл.47 ХОПЕС. Ето защо и възможността за съдебен контрол върху отказите на прокурора да образува досъдебно производство се подчиняват по аргумент на по-силното основание на съществуващата нормативна уредба. В този смисъл е решение № 12 от 2020г по конст. Дело № 1/2020г и решение № 8 от 2008 г по конст. дело №5/2008 г., решение № 7/2004г по конст. дело № 6/2004 г. В контекста на Правото на ЕС следва да се отбележи, че съгласно принципа за ефективност, изведен в практиката на СЕС средствата за правна защита, предвидени в националното право следва да са ефективни, за да се осъществи постулатът, че правосъдието трябва не само да се осъществява, но и да се вижда, че се осъществява /C-213/89 Factortame/. Държавите членки са отговорни за създаването на система от средства за правна защита, когато ЕС я регулира - решение по дело C-583/11 на СЕС. В този ред на мисли достъпът до съд е право на активиране на необходимия съдебен контрол и ползване на подходящи средства на защита на правата,предоставени от Правото на Съюза и от там произтича прякото действие на чл.47 от ХОПЕС - решение по дело C-414/16 Egenberger,C-585/18,C-624/18 и C-625/18/. Независимост на дисциплинарната камера на Върховния съд " ....чл.47 от

ХОПЕС не допускат възможност произнасянето по спорове, свързани с правото на ЕС да е от изключителната компетентност на орган, който не е независим и непристрастен съд..."/. По идентичен начин в делото C-924/19 и C-925/19 PPU Grand chamber of CJEU Orszagos е хосочено, че присъщо на достиженията на ЕС е правото на съдебен контрол, а не само на обжалване пред административен орган/в случая с националната ни правна система - както бе досегашната процесуална уредба - пред горестоящия прокурор/.

Идентични са съображенията ни и досежно оспорената възможност съдът да прекрати наказателното производство в разпоредително заседание. По силата на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС всяка държава членка трябва да гарантира по-конкретно, че органите, които като „юрисдикции“ по смисъла на правото на Съюза са част от системата и от правни средства в областите, обхванати от правото на Съюза, и следователно биха могли да се произнасят в това си качество по прилагането или тълкуването на правото на Съюза, отговарят на изискванията за ефективна правна защита (решение от 6 октомври 2021 г., W.Ż. (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси на Върховния съд — Назначаване), C-487/19, EU:C:2021:798, т. 104 и цитираната съдебна практика).

На второ място следва да се обсъдят процесуалните аспекти на механизма за търсене на отговорност на главния прокурор и неговите заместници. Вносителът на искането оспорва процедурата за назначаване от прокурорската колегия на съдия за прокурор по разследване срещу главния прокурор и на прокурор, който ще контролира неговите действия (чл. 30, ал. 5, т. 21 и т. 22 и ал. 7, чл. 112, ал. 6, чл. 147, ал. 7, чл. 173а, чл. 230, ал. 1, изр. 3 и чл. 230а от ЗСВ - поради противоречие с чл. 4, ал. 1, чл. 117, ал. 2, чл. 121, ал. 1 и чл. 127, т. 3 от Конституцията).

Според БАЕП е намерен разумният баланс между съществуващото правно положение в Конституцията, че единствено прокурор може да извърши преценка дали едно лице е извършило престъпление и да реши по кой текст от наказателния закон да му бъде повдигнато обвинение и създаването на механизъм, който да преодолее чисто житейската и човешка ситуация, в която йерархичната подчиненост създава пречки пред обективното изпълнение на задълженията. Начинът на администрирането на сигналите от заместник-председателя на ВКС и ръководител на наказателната колегия по никакъв начин не нарушава принципите за независимост, нито пък предвижда друг ред за провеждане на наказателното производство. Преценката за това дали е налице основание за повдигане на обвинение или не се извършва от прокурор, назначен от ПК на ВСС, който в следствие с оглед установения в закона кратък срок за провеждане на разследването и приключването му, ще се завърне обратно на позицията в съдебната система, която е заемал преди това. Това само по себе си гарантира

безпристрастността и независимостта му, включително и спрямо лицето/лицата, които трябва да разследва. Намерен е балансът за избягване на потенциален конфликт на интереси с разследваните лица, като е гарантиран както вътрешният инстанционен контрол в прокуратурата, така и съдебният контрол върху отказите да се образува досъдебно производство като гаранция за законосъобразността. Доводът за неравно третиране на разследваните лица се балансира с оглед на особеното положение, което те заемат в йерархията на прокуратурата, като не е налице противоконституционност досежно възлагането на разследването по този вид производства на разследващи полицаи от системата на МВР, доколкото същите тези органи извършват разследване и спрямо други извършители на деяния в обикновения случай на досъдебни производства. Така е неутрализирано и възможното влияние в чисто човешки аспект спрямо другите разследващи органи по Конституцията – следователите - които са част от прокуратурата и неминуемо се намират в институционални и дисциплинарни връзки с потенциално разследваните лица. От друга страна разследващите полицаи са напълно подчинени в действията си на наблюдаващия прокурор - в случая на прокурора ад хок, което изключва евентуална тяхна предубеденост или прекомерна намеса на изпълнителната власт при осъществяването на съдебната. В тази насока въведеният съдебен контрол върху актовете на прокурора ад хок също дава гаранция срещу евентуално превратно упражняване на права от страна на разследващите органи.

Устройствените аспекти на назначаването на този вид прокурор *ad hoc* също не страдат от твърдените от вносителя нарушения на конституционната рамка. В съдоустройството има множество примери на случаи, при които магистрати /вече назначени като такива след проведен конкурс/ да станат част от друг орган в изпълнителната власт или като част от органи, свързани с членството ни в ЕС /европейски делегирани прокурори/, които след края на мандата си или при предсрочно освобождаване се възстановяват автоматично на заеманата преди това длъжност. В този ред на мисли ПК на ВСС действа по идентичен начин при описаните по-горе случаи, поради което не е нарушен и принципа за независимост на съдебната власт и спазването на законността.

В тази насока е интересно как се съотнася юриспруденцията на Съда на ЕС относно назначаването на съдебния орган, като се има предвид, че става дума за контролиращата юрисдикция, а не на самия разследващ прокурор.

Практиката по делата, по които са постановени решения от 20 април 2021 г., *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, точки 53 и решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), C-791/19, EU:C:2021:596, точка 59 и извежда извода, че:

Съгласно постоянната практика на Съда изискваните от правото на Съюза гаранции за независимост и безпристрастност налагат наличието на правила, по-конкретно, за състава на органа, за назначаването, срока на упражняване на функциите, както и основанията за самоотвод, отвод и освобождаване от длъжност на членовете му — които позволяват да се отстрани всяко оправдано съмнение у правните субекти в неподатливостта на този орган на влиянието на външни фактори и в неутралността му по отношение на противопоставящите се интереси (*решения от 19 септември 2006 г., Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, т. 53, от 25 юли 2018 г., Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебната система), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, т. 66 и от 2 март 2021 г., A.V. и др. (Назначаване на съдии във Върховния съд Жалби), C-824/18, EU:C:2021:153, т. 117 и цитираната съдебна практика*). В тази насока независимо, че разследващите органи ще принадлежат към системата на изпълнителната власт, доколкото спрямо тяхното ръководство и надзор ще отговаря орган от съдебната власт /прокурорът по разследването срещу главния прокурор и негов заместник/, като същият може да дава конкретни указания по разследването, в това число да отвежда разследващите органи, а и самите му актове, засягащи правото на защита на разследваните лица ще подлежат на съдебен контрол, обосновава извод за липса на противоречие с Конституцията в тази част на искането.

По отношение на въвеждането на различен ред за избор и освобождаване на председателите на ВКС и ВАС с мнозинство от 17 гласа от Пленума, докато за главния прокурор тези действия се осъществяват само с мнозинство от 13 гласа (*чл. 33, ал. 3 и чл. 173, ал. 11 и ал. 12, §31, ал.2 от ПЗРЗИДНПК, поради противоречие с чл. 4, ал.1, чл. 6, ал. 2 и чл. 130, ал. 1 от Конституцията*) и корелативно свързаната с това в § 31 ал.2 от ПЗР на ЗСВ възможност висящите процедури по чл.30 ал.2 т.6 от ЗСВ да се довършат по реда на изменителния закон, считаме, че не е налице твърдяното противоречие с конституцията, по аргументи посочени по-горе досежно независимостта на съдебните органи, изведена от практиката на СЕС. Основният закон определя за всеки от “тримата големи” в съдебната власт различна функция и всеки с различни средства осигурява реализацията на съдебната власт (Решение № 8 от 2005 г. по к. д. № 7/2005 г.). Предвиденият в оспорваната разпоредба механизъм е съобразен напълно с конституционно отредената роля на всеки орган от съдебната власт за реализиране на държавната политика в правосъдието, като осигурява функционирането на независимите власти в условията на взаимодействие, баланс и контрол за постигане на целите в съответната сфера на държавното управление.

В заключение, Българската асоциация за европейско право счита, че не могат да бъдат споделени изложените от вносителя на искането аргументи за противоконституционност на текстовете на Наказателно-процесуалния кодекс:

- чл. 213, ал. 4 - 6, поради противоречие с чл. 4, ал.1, чл.6, ал.2, чл.119, ал.1, чл.121, ал.1 и чл. 127, т. 3 от Конституцията; - чл. 2476, ал.2 и чл.250, ал.1, т. 2, поради противоречие с чл.121, ал.1 и ал.2 от Конституцията; - чл.411а - чл.411и, поради противоречие с чл.4, ал.1, чл.6, ал.2; чл.8, чл.117, ал.2, чл.121, ал.1 и чл. 127, т. 3 от Конституцията, както и установяване на противоконституционност на следните разпоредби на Закона за съдебната власт: - чл. 30, ал. 5, т. 21 и т. 22 и ал.7, чл. 112, ал.6, чл.147, ал.7, чл.173а, чл.230, ал.1, изр.3 и чл. 230а, поради противоречие с чл.4, ал.1, чл.117, ал.2, чл.121, ал.1 и чл. 127, т. 3 от Конституцията; - чл. 33, ал.3 и чл. 173, ал.11 и ал. 12, §31, ал.2 от ПЗРЗИДНПК, поради противоречие с чл.4, ал.1, чл.6, ал.2 и чл. 130, ал.1 от Конституцията.

Българска асоциация за Европейско право

Настоящото становище е одобрено с решение на УС на БАЕП от 7 октомври 2023 г.

За вярно с оригинала, адв. Ана Велкова, Секретар на УС:

Ана
Dragomiro
va Velkova

Digitally signed by
Ana Dragomirova
Velkova
Date: 2023.10.19
09:28:32 +03'00'